

ІНСТИТУТ КЛІТИННОЇ БІОЛОГІЇ ТА ГЕНЕТИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ
НАН УКРАЇНИ

ІНСТРУКЦІЯ № 5

з охорони праці при виконанні робіт
на багатофункціональних пристроях

1. Загальні положення

- 1.1** Інструкція з охорони праці призначається для користувачів багатофункціональних пристроїв, які використовують для оперативної поліграфії. Вимоги інструкції є обов'язковими для всіх працівників структурних підрозділів Інституту, при організації та виконанні робіт, пов'язаних з експлуатацією БФП.
- 1.2** Облаштування робочих місць, обладнаних БФП, повинно забезпечувати:
- належні умови освітлення приміщення і робочого місця;
  - оптимальні параметри мікроклімату;
  - належні ергономічні характеристики основних елементів робочого місця.
- 1.3** Необхідно враховувати шкідливі фактори, які визначаються при атестації кожного робочого місця:
- ультрафіолотове та інфрачервоне випромінювання;
  - наявність пилу, озону.
- Крім того, робота на БФП характеризується такими небезпечними факторами:
- рухомі частини апарату;
  - можливість ураження електрострумом.
- 1.4** Для самостійної роботи на БФП допускаються особи віком не молодше 18 років, які знають інструкції з охорони праці та з експлуатації БФП, заходи подання першої допомоги, які пройшли навчання безпечним методам праці, перевірку знань з питань охорони праці з позитивним результатом, мають необхідну кваліфікацію та практичні навички роботи.
- 1.5** Інструкція видається всім працівникам, які виконують роботи на БФП, під розпис, вона повинна бути постійно на робочому місці.
- 1.6** Працівники, помітивши недоліки щодо забезпечення безпеки праці та несправності в механічній або електричній частинах апарату, повинні припинити роботу на апараті, попередити керівника і до усунення несправностей до роботи не приступати.
- 1.7** При виконанні робіт слід бути уважним, дотримуватися вимог виробничої санітарії, особистої гігієни: перед прийманням їжі мити руки з використанням миючих засобів, приймати їжу тільки у відведених для цього приміщеннях. Дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку.
- 1.8** Запобігаючи виникненню фізичних травм, забороняється:
- підключати БФП в електромережу через подовжувач;
  - торкатися до шнура вологими руками;
  - працювати зі знятими захисними кришками;
  - самостійно виконувати будь-який ремонт;
  - працювати на апараті без вентиляції у приміщенні;
  - ставити на апарат посуд з водою;
  - використовувати поблизу машини легкозаймисті аерозолі та рідину.
- 1.9.** Усі працівники, які постійно виконують роботи, пов'язані з експлуатацією БФП, підлягають обов'язковому медичному огляду – попередньому, під час оформлення на роботу, та періодичному, протягом трудової діяльності, в порядку, визначеному Положенням про медичний огляд працівників певних категорій.
- 1.10.** Посадові особи та спеціалісти, інші працівники Інституту, які постійно виконують роботи, пов'язані з експлуатацією БФП, проходять підготовку (підвищення кваліфікації), перевірку знань з охорони праці, даної інструкції та питань пожежної безпеки, а також інструктажі в порядку, передбаченому Положенням про навчання з питань охорони праці Інституту.
- 1.11.** Допускати до роботи осіб, які в установленому порядку не пройшли навчання, інструктаж та перевірку знань з охорони праці та пожежної безпеки, забороняється.
- 1.12.** Працівники, які постійно працюють на БФП, забезпечуються халатом бавовняним.
- 1.13.** Відповідно до Закону України «Про охорону праці» працівник зобов'язаний:
- знати та виконувати вимоги нормативно-правових актів про охорону праці, даної

інструкції, інструкції щодо експлуатації БФП

- використовувати засоби колективного та індивідуального захисту;
- дотримуватись зобов'язань з охорони праці, передбачених колективним договором (угодою, трудовим договором) та Правилами внутрішнього трудового розпорядку Інституту, проходити в установленому порядку попередні та періодичні медичні огляди; в установленому порядку попередні та періодичні медичні огляди;
- негайно повідомляти свого безпосереднього керівника про кожну виявлену несправність, про будь-яке пошкодження БФП;
- не проводити самовільних змін конструкції і складу устаткування або його технічне налагоджування.

1.14. Керівники служб та структурних підрозділів, а також відповідні працівники несуть дисциплінарну, матеріальну або кримінальну відповідальність за виконання вимог даної інструкції у межах накладених на них завдань та функціональних обов'язків згідно з чинним законодавством.

1.15. За безпечність експлуатації, обслуговування, ремонту та налагодження БФП відповідає власник.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Одягнути та упорядкувати спеціальний одяг (застібнути гудзики рукавів).

2.2. Перед початком роботи перевірити справність захисних кришок, наявність захисного заземлення (занулення) і цілісність проводів заземлення, наявність достатнього освітлення місця розташування БФП, а також відсутність сторонніх предметів, пилу на апараті і поблизу нього, наявність на робочому місці інструкцій з експлуатації та даної інструкції.

2.3. Очистити скло і кришку приймача оригіналу від пилу без нанесення на них подряпин, перевірити наявність і якість паперу у лотках.

1.4. Пробним включенням переконатися у справності апарата.

1.5. Не класти на БФП металеві предмети, не ставити посудини з рідиною (вази, стакани, бляшанки). Рідина, яка потрапила усередину БФП, може стати причиною пожежі або призвести до ураження електричним струмом.

2.6. Видалення сторонніх речей, пилу з поверхні копіювальної машини треба виконувати після відключення апарату від електромережі.

2.7. Якщо після включення копіювальної машини оператор відчув запах горілого або при дотику до частин копіювальної машини дію електричного струму, він повинен негайно відключити копіювальну машину від електромережі і викликати електромеханіка.

2.8. Виявлені недоліки та неполадки повинні бути усунені до початку роботи.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Стежити за нормальним режимом роботи апарата, якістю копіювання. При виникненні запаху горілої гуми або ізоляції електропроводів, а також будь-яких несправностей, необхідно негайно зупинити апарат і повідомити про це свого безпосереднього керівника.

3.2. Не допускати попадання у відкритий апарат сторонніх предметів (скріпок, скоб тощо).

3.3. Під час роботи на апараті забороняється:

- допускати сторонніх до роботи на БФП;
- здійснювати самостійно будь-який ремонт БФП, оскільки деталі апарата знаходяться під високою напругою і можуть викликати ураження струмом;
- працювати на БФП при відкритих (знятих) елементах корпусу;
- залишати без догляду ввімкнений в електромережу БФП;
- торкатись до рухомих частин під час роботи;
- при відключенні дравід електромережі висмикувати електропилку за шнур;
- знімати з кришки та відкручувати гвинти;
- класти на БФП сторонні речі, спиратись на його корпус.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Відключити апарат від електромережі, вимкнувши вилку силового кабелю з настінної розетки (щоб запобігти електротравмуванню забороняється вимикати вилку з розетки, тримаючись за силовий кабель).
- 4.2. Прибрати залишки паперу, витерти пил, привести в порядок робоче місце.
- 4.3. Повідомити керівника про недоліки, які мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. При виконанні робіт можливі такі аварійні ситуації:
  - коротке замикання у мережі електроживлення обладнання з можливим загоранням;
  - ураження працівника електричним струмом;
  - інші аварійні ситуації, не пов'язані безпосередньо з виконуваними роботами.
- 5.2. Кожний працівник, який першим виявив загрозу виникнення аварійної ситуації, повинен негайно припинити роботу та подати команду «Стоп».
- 5.3. Команду «Стоп», подану будь-яким працівником, повинні негайно виконати усі працівники, що її почули.
- 5.4. Про загрозу виникнення або про виникнення аварійної ситуації працівник повинен негайно повідомити безпосереднього керівника.
- 5.5. При короткому замиканні у мережі електроживлення відключити обладнання, викликати електромеханіка або іншу особу, відповідальну за безпечну експлуатацію. При загоранні у мережі електроживлення вимкнути обладнання і приступити до гасіння пожежі, використовуючи вуглекислотні або порошкові вогнегасники.
- 5.6. При ураженні працівника електричним струмом звільнити потерпілого від дії електричного струму: відключити електромережу, звільнити потерпілого від контакту із струмовідними частинами, застосовуючи діелектричні захисні засоби або інші ізолюючі речі: сухий одяг, суху жердину, прогумований матеріал.

Оживлення організму, ураженого електричним струмом, ґрунтується на проведенні штучного дихання з непрямим масажем серця. Штучне дихання проводиться негайно після звільнення потерпілого від дії електричного струму у випадках, коли потерпілий не дихає або дихає дуже погано. Оживлення організму необхідно проводити до повного поновлення дихання потерпілим або до прибуття лікаря.
- 5.7. При пораненні працівника рухомими частинами БФП накласти стерильний перев'язочний матеріал на рану, перев'язати її бинтом.
- 5.8. В усіх випадках подати потерпілому першу медичну допомогу, викликати лікаря або направити його до медичного закладу.
- 5.9. При виникненні аварії чи нещасного випадку зберігати обстановку аварії чи нещасного випадку, якщо це не створює небезпеки для життя та здоров'я людей, для подальшого розслідування та усунення причин аварії чи травмування працюючих.
- 5.10. У випадку відмови в роботі, незвичних звуків, появи диму або їдкого запаху, а також при інших ознаках несправності необхідно терміново відключити БФП від мережі живлення.
- 5.11. У разі потрапляння в середину БФП металевих предметів, рідин або інших речовин потрібно вимкнути БФП з мережі живлення.
- 5.12. Якщо необхідно вийняти з механізму БФП паперовий аркуш, що застряв, забороняється доторкатися до термозакріплюючого пристрою, оскільки він нагрітий до великої температури.

Узгоджено:
провідний інженер
з охорони праці

Людмила Овсяннікова